

Ярослава Іванова,

студентка 5 курсу

факультету фізико-математичної, комп'ютерної та технологічної освіти

Наук. керівник: **Г.О. Шишкін**

д.пед.н., професор (БДПУ)

РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ УЧНІВ НА УРОКАХ ФІЗИКИ В ОСНОВНІЙ ШКОЛІ

Постановка проблеми. Проблеми творчого розвитку учнів закладів загальної середньої освіти зумовлена потребою суспільства в умовах глобалізації, у зв'язку з прискоренням розвитку всіх сфер духовної культури і матеріального виробництва, провідній ролі творчості як суб'єктивного й об'єктивного факторів розвитку особистості учня.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. До проблеми розвитку творчих здібностей особистості, організаційно-методичного супроводу процесу його впровадження у своїх працях зверталися відомі вчені, педагоги та науковці нашої країни та країн зарубіжжя: В. Барко, І. Матюша, С. Соловейчик, П. Тронько, А. Тютюнников, В. Черноус та ін. Великого значення в організації роботи з розвитку творчих здібностей учнів закладів загальної середньої освіти, у яких розглядаються питання теорії і практики навчання, виховання і розвитку дітей мають праці: Ш. Амонашвілі, Ю. Бабанського, Г. Ващенко, В. Сухомлинського. Особливості формування творчих здібностей учнів під час проведення занять у гуртках розкривають: Г. Александровська, Н. Литвинова, І. Прус, Я. Треф'як, Т. Цвірова та ін. [1].

Мета роботи – виявити найбільш оптимальні шляхи розвитку творчих здібностей учнів при вивченні фізики.

Методи досліджень: аналіз психолого-педагогічної та методичної літератури з теми дослідження, аналіз стандартів загальної середньої освіти, програм і підручників з фізики.

Виклад основного матеріалу дослідження. Для розвитку творчих здібностей на уроках фізики необхідно розвивати дивергентне мислення – мислення, «яке йде одночасно в різних напрямках» (за Дж. Гілфордом – розбіжне мислення), воно варіює способи вирішення проблем і може привести до несподіваних висновків і наслідків. Розвиток дивергентного мислення включає наступні елементи: знімання різноманітних обмежень, постановка запитань у більш широкому, загальному чи конкретному значенні. Учні повинні набути навичок щодо розгляду явища з різних точок зору, уміння «переключатись» з абстрактної моделі на реальну ситуацію [1; 2].

Одним з шляхів розвитку творчих здібностей є метод проектів. Метод проектів – це спеціально організований учителем і самостійно виконаний учнями комплекс дій, що завершуються створенням творчого проекту. Сам проект – це своєрідна тріада: задум – реалізація – продукт. Звичайно, проектною діяльністю треба доповняти навчальний процес, щоб вона була не замість уроків, а разом з уроком. Це дасть змогу учням найповніше виявити свої здібності.

Проблема розвитку творчих здібностей учнів сьогодні є дуже актуальною. Якими б феноменальними від природи не були здібності, самі собою, поза навчанням та діяльністю вони розвиватися не можуть.

Аналіз літератури доводить, що творчість складний процес прояву неординарних здібностей, які найяскравіше проявляються при обмеженій кількості інформації, яку необхідно гіпотетично придумати [3].

Важливу роль у формуванні творчих здібностей учнів на уроках фізики відіграє методика їх проведення. Ми розглянули один з шляхів, що сприяють розвитку творчих здібностей учнів на уроках фізики.

Отже, роблячи акцент на розвитку творчих здібностей учнів в процесі навчання, цілеспрямована організована педагогічна діяльність сприяє розвитку психічних властивостей і якостей особистості, підвищення мотивації учнів до вивчення предмета фізики, тим самим розширюючи межі цілісного світогляду дитини і бажання пізнати світ.

Висновки. Фізика як навчальний предмет відіграє важливу роль у розвитку творчих здібностей учнів, формуванні їх світогляду. Формування творчої особистості не можливо без цілеспрямованого розвитку психологічних якостей учня із врахуванням індивідуальних особливостей. В сучасній методиці навчання фізики найбільш ефективним методом розвитку творчих здібностей є метод проектів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Анофрикова С.В. Методика преподавания физики в средней школе: Частные вопросы [Учебное пособие для студентов пед. ин-тов физ-мат спец] / под.ред. С.Е. Каменского, Л.А. Ивановой. – М.: Просвещение, 1987.
2. Бабій М.Ф. Розвиток та прояви творчості у сучасній школі / М.Ф. Бабій. – науково-метод. посіб.: Практична психологія та соціальна робота, 2011. – №11. – с.20-26.
3. Вержиховская А.Т. Психологические условия подготовки школьников к творческой деятельности / Т.А. Вержиховская, Н.И. Литвинова, А.В. Ходочок. – К. Психология, 1997.

Леонова Катерина,

студентка 5 курсу

факультету фізико-математичної, комп'ютерної та технологічної освіти

Науковий керівник **Г.О. Шишкін**

док. пед. наук, професор (БДПУ)

МЕТОДИКА ВИВЧЕННЯ ТЕМИ «РЕЗОНАНС» У СТАРШІЙ ПРОФІЛЬНІЙ ШКОЛІ

Постановка проблеми. Резонанс є одним із складних та найцікавіших фізичних явищ, яке відіграє важливу роль у житті та діяльності людини. Чим глибше стають наші пізнання про навколишній світ, тим виразніше простежується роль цього явища у різних сферах нашого життя – в музиці, медицині, радіотехніці і навіть на дитячому майданчику. Явище резонансу широко використовують у науці і техніці. На ньому ґрунтується робота багатьох радіотехнічних схем та пристроїв, таких